

SZKOLENIE EDUKACJI PRZECIWPOWODZIOWEJ

1. Tematyka.

Metody ograniczania skutków powodzi w majątku prywatnym i publicznym. Integracja społeczności lokalnych wokół prewencji powodziowej.

2. Cel szkolenia.

Celem szkolenia jest rozbudzenie w grupie lokalnej potrzeby przygotowania się do powodzi zarówno indywidualnie, jak i jako społeczności. Grupa ta, w lokalnej społeczności powinna odgrywać rolę obywatelskiego „task force”, której celem będzie uaktywnienie zagrożonej społeczności. Docelowo grupa powinna wspierać samorząd w działaniach na rzecz ograniczania skutków powodzi.

3. Tło.

Istniejący w Polsce system ograniczania skutków powodzi kreuje bierne postawy w zagrożonych przez powódź społecznościach. Wzorce przygotowywanych w Polsce gminnych, czy powiatowych planów zarządzania kryzysowego nie obejmują żadnych form wsparcia samodzielnych działań właścicieli zagrożonych obiektów. Najważniejsze elementy tych planów, czyli przewidywany obszar zagrożenia oraz lokalizacja bezpiecznych dróg ewakuacji i miejsc ewakuacji ludzi, zwierząt i sprzętu nie są udostępniane zagrożonym. W dodatku plany te skupiają uwagę wyłącznie na reagowaniu w czasie kryzysu, pomijając kluczową sprawę prewencji i przygotowania do powodzi.

Zarówno dyrektywa powodziowa Unii Europejskiej, jak i doświadczenia innych krajów pokazują, że aktywność lokalnej społeczności w przygotowaniu się do powodzi jest kluczowa dla ograniczenia strat w majątku indywidualnym i publicznym.

4. Uczestnicy szkolenia.

15-16 osobowa grupa reprezentująca lokalną społeczność. Wstępnie można założyć, że powinni to być: przedstawiciel urzędu gminy zajmujący się zarządzaniem kryzysowym, sołtysi zagrożonych miejscowości, przedstawiciel Ochotniczej Straży Pożarnej, przedstawicielka Koła Gospodyń Wiejskich (jeśli jest), przedstawiciele innych lokalnych organizacji pozarządowych, przedstawiciel lokalnych mediów, nauczyciele, rolnicy, przedsiębiorcy oraz mieszkańcy. Generalnie powinni to być ludzie chętni do pracy, otwarci i pełniący w lokalnych społecznościach aktywne role lub posiadający autorytet.

Uczestnicy szkolenia powinni być na podobnym poziomie w strukturze społecznej. Obecność formalnych liderów takich jak wójt, czy ksiądz blokuje aktywność pozostałych uczestników szkolenia (szczerowość wypowiedzi i otwartość), nawet, jeśli są to osoby otwarte i przyjazne.

5. Tematyka szkolenia.

Tematyka szkoleń powinna obejmować:

1. Wiedzę na temat metod ograniczania skutków powodzi w domu, małej firmie w różnych fazach:
  - prewencja (przygotowanie obiektów do powodzi – zmniejszenie ich wrażliwości na powódź): techniczne zabezpieczenie domu przed powodzią, materiały budowlane odporne na wodę, organizacja życia w domu,

- reagowanie na zagrożenie powodziowe: określenie stopnia zagrożenia (mapy zagrożeń), systemy ostrzegania mieszkańców, przygotowanie planu ewakuacji z domu, plany ewakuacji w gminie,
  - samodzielne docieranie do informacji o sytuacji w czasie powodzi (np. portal pogodynka.pl),
  - powrót do domu po powodzi: zasady ostrożności, odkażanie (dom, studnie itd.), usuwanie zniszczonych przedmiotów, osuszanie, odgrzybianie, odszkodowania itd.
2. Wiedzę niezbędną dla uczestników, jako promotorów prewencji powodziowej:
- promowanie aktywnych postaw w zakresie przygotowania się do powodzi,
  - komunikacja w lokalnej społeczności,
  - współpraca z innymi grupami, np. szkołami, masmediami itd.

6. Nabór na szkolenia

Proponuje się dobrowolny nabór na szkolenia. Szkolenia adresowane będą tylko do gmin aktywnych (w I fazie wdrażania *Programu*, w ramach programu pilotażowego zostanie przetestowany program szkolenia oraz powstanie podręcznik dla liderów).

7. Program szkolenia

Planuje się szkolenie w trzech etapach:

- dwudniowe szkolenie (2 x 7 godzin szkoleniowych), poświęcone przekazaniu wiedzy i określeniu zadań dla grupy w zakresie przygotowania planu promocji prewencji powodziowej w lokalnej społeczności,
- zadanie domowe (grupa po szkoleniu powinna opracować plan poprawy przygotowania lokalnej społeczności do powodzi),
- szkolenie jednodniowe (7 godzin szkoleniowych) poświęcone prezentacji planu i dopracowaniu jego szczegółów.

Szkolenia powinny odbywać się w soboty i niedziele (tak, by uczestnicy nie musieli brać urlopu), na wsi powinny być planowane w okresie zimowym (od grudnia do końca lutego – okres kiedy rolnicy, sadownicy, czy producenci warzyw mają więcej czasu).

8. Zasady szkolenia

Szkolenie byłoby prowadzone metodami warsztatowymi. Wykłady zajmowałyby nie więcej niż 20% czasu szkoleniowego. Podstawowe założenie szkoleniowe to aktywny, twórczy udział wszystkich uczestników. Zajęcia odbywałyby się w podgrupach (4-5 osób) w formie dyskusji, rozwiązywania zadań, z elementami dramy i innych technik szkoleniowych. Podstawą szkolenia byłyby identyfikowane wspólnie lokalne problemy, dotyczące braku informacji, wiedzy i aktywności, specyficzne dla lokalnej społeczności.

Warunki zapewniające skuteczność szkolenia i ciągłość efektów

By szkolenie dało efekty, przez które należy rozumieć zwiększenie aktywności ludzi w zabezpieczaniu się przed powodzią, konieczne są działania, które zwiększą prawdopodobieństwo trwałości działania grup liderów. Proponuje się następujące działania:

- przygotowanie materiałów szkoleniowych – należałoby przygotować następujące materiały szkoleniowe: prosty poradnik poświęcony przede wszystkim indywidualnym metodom ograniczania skutków powodzi oraz broszury (krótkie, specjalizowane) dla mieszkańców, właścicieli małych firm, rolników, hodowców oraz administratorów obiektów publicznych n temat prewencji – przygotowania do powodzi,

- zapewnienie doradztwa – uruchomienie portalu internetowego (w tym forum) umożliwiającego zadawanie pytań w sprawach związanych z prewencją,
- wsparcie lokalne – działania grupy powinny odbywać się pod patronatem wójta, burmistrza lub prezydenta miasta,
- wspieranie i stymulowanie ciągłej aktywności przeszkolonych obywateli – wojewodowie powinni, co roku organizować konkurs na najlepszy program i jego realizację dla poszczególnych gmin i prestiżowe spotkanie połączone z wręczaniem nagród, pozwalające na medialną promocję. Celem konkursu i imprezy finałowej byłoby propagowanie dobrych praktyk oraz wsparcie działań lokalnych i budowanie „kultury bezpieczeństwa” na poziomie lokalnym.